

2012

KAPELSTRAAT, BRUGGE

Resultaten archeologisch
onderzoek Kapelstraat 1,
Brugge

Dieter Verwerft en Griet
Lambrecht

Opdrachtgever:

OMCW Brugge

Titel:

Kapelstraat, Brugge

Vergunningsnummer:

2012-141

Locatie:

Kapelstraat 1, 8000 Brugge

Periode:

5 en 6 april 2012

Versie:

Eindrapport

Auteurs:

Dieter Verwerft en Griet Lambrecht

Raakvlak:

Komvest 45

8000 Brugge

T +32 [0]50 44 50 44

F +32 [0]50 61 63 67

E info@raakvlak.be

www raakvlak.be

Veldmedewerkers:

Regy Poppe, Thomas Lajos Lagauw en Serge Van Liefferinge

Technische ondersteuning:

Nico Inslegers

Metaaldetectie:

Roland Decock

© Raakvlak, april 2012

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Raakvlak.

1.	Inleiding.....	4
2.	Historische situering	5
2.1.	Historisch en cartografisch onderzoek	5
2.2.	Vroeger archeologisch onderzoek.....	5
3.	Bodemkundige situering	6
4.	Veldwerk	6
5.	Vondsten	6
6.	Besluit	8
7.	Bibliografie	8
8.	Bijlagen.....	9
8.1.	Bijlage 1.....	9

1. Inleiding

Naar aanleiding van de verbouwing van een woon- en zorgcentrum op de terreinen van het OCMW Brugge in de Kapelstraat te Brugge voert Raakvlak op 3 april 2012 een archeologisch proefonderzoek uit (zie fig. 1 en 2). Het project voorziet in de aanleg van een ondergrondse parking. Dergelijke ingreep betekent een aanzienlijke verstoring van het archeologisch bodemarchief.

Het archeologisch onderzoek heeft tot doel het inventariseren en waarderen van het potentieel archeologisch erfgoed, dat door de geplande werken wordt verstoord. De resultaten worden geëvalueerd om de voordien ongekende, archeologische waarde van het bodemarchief vast te stellen en indien nodig een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving aan te bevelen.

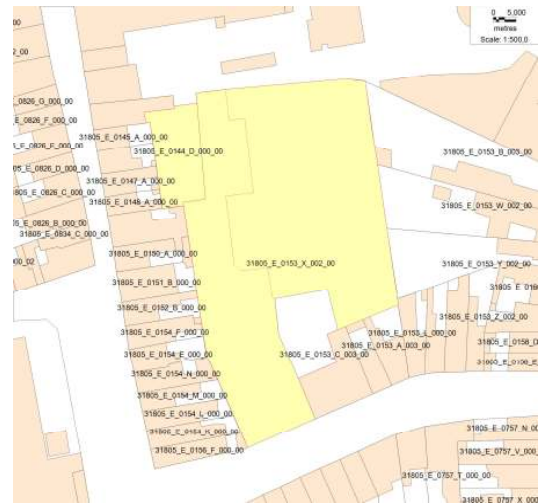

Fig. 1: Het projectgebied (Kapelstraat 1) in het geel aangeduid op de kadasterkaart

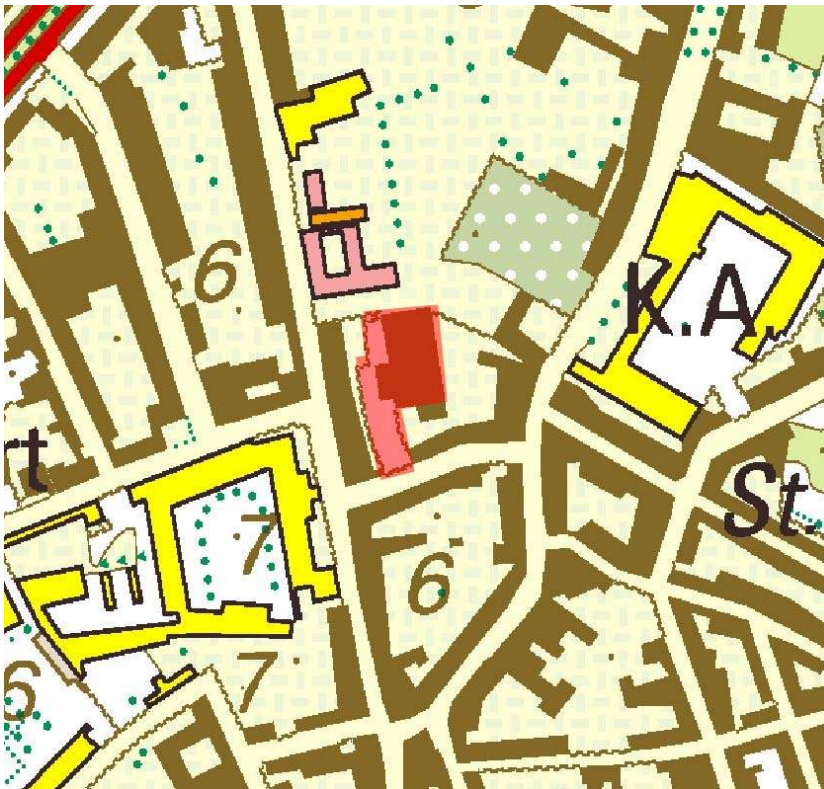

Fig. 2: Het projectgebied aangeduid in het rood op de topografische kaart 1:10.000 (bron: GISWEST)

2. Historische situering

2.1. Historisch en cartografisch onderzoek

De Kapelstraat in Brugge, genoemd naar de kapel van de makelaarsgilde, grenst eeuwenlang aan ommuurde tuinen. Langs de noordzijde van de straat, waar de projectlocatie zich bevindt, vinden we de eerste bewoning pas vanaf 1896. (INVENTARIS.ONROERENDERFGOED.BE)

Een kort historisch-cartografisch onderzoek bevestigt deze gegevens. Zowel op de stadsplattegrond van Deventer uit 1560 als de op kaart van Marcus Gerards uit 1562 zien we op het projectgebied een open ruimte. De Vlamingdam is volledig bebouwd, maar erachter ligt een grote zone die volledig ingenomen wordt door ommuurde tuinen (*zie fig. 3 en 4*).

Fig. 3: Het projectgebied op de kaart van Deventer

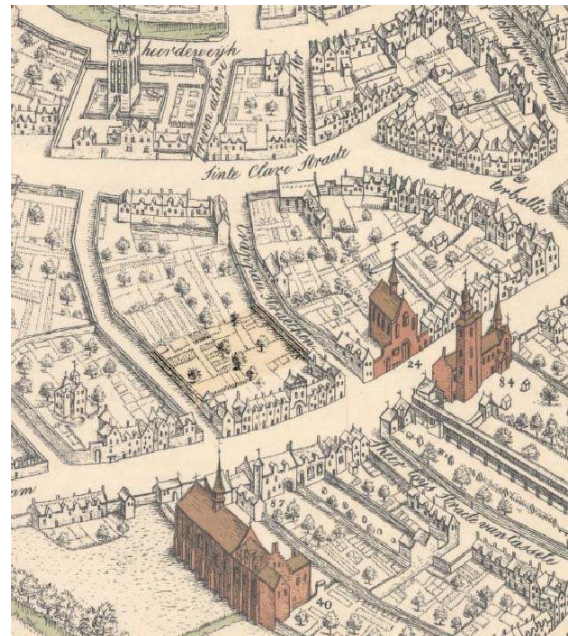

Fig. 4: Het projectgebied op de kaart van Marcus Gerards

2.2. Vroeger archeologisch onderzoek

In de loop van 1992 voert Bieke Hillewaert (1992, 59) een archeologisch onderzoek uit aan de Vlamingdam, naar aanleiding van de bouw van een nieuw kloosterpand. De vroegste sporen klimmen op tot de volle middeleeuwen. De grootste vondstenconcentratie komt uit een met planken afgelijnde afval- of beerput. Deze structuur bevat aardewerk en lederresten uit de 15^e eeuw. Het ceramiek bestaat bijna uitsluitend uit fragmenten van kruikamforen in rood aardewerk, afkomstig uit het Siberisch schiereiland.

3. Bodemkundige situering

Het centrum van Brugge bevindt zich op de grens van de polders en de zandstreek. De bovenste natuurlijke laag die hier in de bodem gevonden wordt, is het pleistocene dekzandpakket. Dit dekzandcomplex doorsnijdt de stad van oost naar west. Het projectgebied ligt ten noordwesten van deze zandrug.

4. Veldwerk

Het veldwerk vindt plaats op 3 en 4 april 2012. In samenspraak met de bouwheer worden drie proefsleuven aangelegd (zie *bijlage 1*). Tijdens het onderzoek worden alle sporen geregistreerd, gefotografeerd en ingemeten met een totaalstation.

Het proefonderzoek levert 8 sporen op, verspreid over het terrein. In zes gevallen gaat het om puinsporen of afvallagen, die een aanzienlijke hoeveelheid vondsten opleveren en in twee gevallen (**S5** en **S8**) gaat het om de restanten van mestkuilen. Beide kuilen zijn slechts 15 cm diep bewaard.

Op zes plaatsen is de sleuf verdiept tot onder het niveau van de moederbodem. Telkens tekent zich dezelfde stratigrafie af: bovenop het pleistoceen moedermateriaal (geel en wit zand) bevindt zich een 30 tot 40 cm dikke ploeglaag (zie *fig. 6*). De archeologische sporen situeren zich op de overgang tussen deze twee bodemhorizonten. Dit terrein is in minstens drie fasen opgehoogd, om uiteindelijk 2,1 tot 2,7 m hoger te liggen dan de originele oppervlakte. Dit resulteert in proefsleuven die 2,5 tot 3 m diep zijn vooraleer ze het archeologisch niveau bereiken. Om veiligheidsredenen kon een deel van de aangelegde sleuven dan ook niet betreden worden. Insijpelend water uit puinlagen en grondwater maakten deze situatie alleen gevaarlijker.

5. Vondsten

Tijdens het proefonderzoek is een hoeveelheid aardewerk gerecupereerd. De vondsten, voornamelijk gerecupereerd uit de vulling van de mestkuilen dateren het geheel aan sporen in de Bourgondische periode, meer bepaald het einde van de 14^e eeuw tot de 15^e eeuw. Het diagnostisch materiaal omvat onder meer fragmenten van een vuurklok en een hardtegel vervaardigd in rood aardewerk en een groot fragment van een drinknap in steengoed uit Siegburg.

Fig. 5: Impressie van het veldwerk

Fig. 6: Sleuf 2 profiel 5 (1-3: ophogingslagen, 4: ploeglaag, 5: pleistocene moederbodem)

Deze aardewerkvondsten worden aangevuld met enkele metalen voorwerpen uit de ophogingslagen. De metaaldetector bracht twee gespen en één munt aan het licht. De gespen stammen allebei uit de late middeleeuwen (zie fig. 8 en 9). De munt stamt uit de 14e eeuw (zie fig. 7). Het is waarschijnlijk een tweede uitgave van de dubbele tournois van Philippe VI van Valois.

Fig. 7: 13e eeuwse munt

Fig. 8: 15e eeuwse gesp

Fig. 9: 16e eeuwse gesp

6. Besluit

Het proefonderzoek levert acht archeologisch relevant sporen op. Die zijn allemaal te dateren in de late middeleeuwe. De sporen zijn niet van die aard dat een vervolgonderzoek geadviseerd wordt. Wel willen wij u wijzen op het decreet op de bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 (en latere wijzigingen en uitvoeringsbesluiten), wat o.a. aangifte van eventuele vondsten inhoudt, indien er tijdens de werken toch nog onverwachte vondsten zouden worden aangetroffen.

7. Bibliografie

HILLEWAERT Bieke, *Stadsarcheologisch onderzoek te Brugge*, *Archaeologica Mediaevalis* 16, 1993, 58-61

<https://inventaris.onroerendergoed.be/dibe/geheel/11898>

<http://www.huizenonderzoekbrugge.be/>

8. Bijlagen

8.1. Bijlage 1

Bijlage 1: Overzichtplan van alle sleuven en sporen